

**Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd
om arbetsmiljö på fartyg**

Innehåll

1 kap. Allmänt.....	2
Tillämpning.....	2
Definitioner.....	3
Undantag.....	5
Ömsesidighetsklausul	6
Straff.....	6
2 kap. Arbetsmiljöverkets föreskrifter.....	6
Arbete i explosionsfarlig eller toxisk miljö.....	6
Arbete i slutet utrymme	7
Arbete i stark värme.....	7
Arbete vid bildskärm	7
Arbetsanpassning och rehabilitering	7
Arbetsutrustning	7
Asbest	8
Avloppsanläggningar	9
Belastningsergonomi	9
Blybatterier	10
Ensamarbete.....	10
Frisörarbete	10
Första hjälpen och krisstöd	10
Gaser.....	10
Gasflaskor.....	10
Gravida och ammande arbetstagare	10
Hygieniska gränsvärden och åtgärder mot luftföroreningar.....	11
Härdplaster.....	11
Högtryckssprutning.....	11
Kemiska arbetsmiljörisker	11
Kränkande särbehandling i arbetslivet.....	11
Lyftanordningar och lyftredskap.....	11
Manuell hantering.....	12
Mast- och stolparbete.....	12
Medicinska kontroller	13
Mikrobiologiska arbetsmiljörisker.....	13
Motorkedjesågar och röjsågar.....	13
Personlig skyddsutrustning	13
Psykiska och sociala aspekter på arbetsmiljön.....	13
Skydd mot blodsmitta	14
Skyddsåtgärder mot skada genom fall och ras	14

Smältsvetsning och termisk skärning.....	14
Stegar och arbetsbockar	14
Syntetiska oorganiska fibrer	14
Systematiskt arbetsmiljöarbete	14
Truckar.....	14
Tryckkärl	15
Varselmärkning och varselsignalering på arbetsplatser	15
Vibrationer.....	15
Våld och hot i arbetsmiljön.....	16
3 kap. Belysning	16
Allmänt	16
Ljuskällor och belysningsanläggningar.....	16
Belysningsstyrka.....	17
Ljusförluster.....	17
4 kap. Buller	17
Buller som kan utgöra påtagliga hörselskaderisker eller andra risker.....	18
Planering av arbete.....	19
Riskbedömning	20
Åtgärder	21
Hörselskydd	21
Gränsvärden	22
Information och utbildning	22
Arbetstagarens medverkan.....	23
Hörselundersökning	23
5 kap. Kylanläggningar	24
Kylanläggningar med ammoniak.....	24
Kylanläggningar som innehåller CFC, övriga CFC, haloner, HCFC och HFC.....	24
6 kap. Minderåriga	25
Allmänt	25
Riskfyllda arbeten	26
Arbetstider	26
Rast	27
7 kap. Yrkesmässig exponering	27
Förebyggande åtgärder	27
Rengöring	28
Provtryckning och rengöring med vätskor under tryck.....	28

Olycksfall.....	29
8 kap. Ventilation.....	29
Luftkvalitet	29
Uteluft.....	30
Tilluft.....	30
Frånluft, återluft, cirkulationsluft och överluft.....	31
Ventilation i maskinutrymmen	31
Processventilation	31
Underhåll och funktionskontroll	32
Klimat	32
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	32
Bilaga 1. Belysningsstyrkor.....	35
Bilaga 2. Högsta ljudnivåer ombord på fartyg.....	37
Fartyg kölsträckta före den 1 mars 1974.....	37
Fartyg kölsträckta den 1 mars 1974 eller senare	37
Undantag.....	38
Luftljudsisolering mellan utrymmen.....	39
Bilaga 3. Beräkning av daglig bullerexponering	41
Bilaga 4. Förteckning över vissa riskfyllda arbetsuppgifter enligt	
6 kap. 5 § (minderåriga).....	43
Arbete med djur	43
Arbete med farliga kemiska ämnen	43
Arbete med maskinellt drivna tekniska anordningar, verktyg m.m.	44
Förtöjningsarbete	45
Bilaga 5. Förteckning över förbjudna arbetsuppgifter för	
minderåriga enligt 6 kap. 5 §	47

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om arbetsmiljö på fartyg;

TSFS 2009:119

Utkom från trycket
den 2 december 2009

beslutade den 3 november 2009.

Transportstyrelsen föreskriver¹ följande med stöd av 5 kap. 10 § fartygs-säkerhetsförordningen (2003:438) och 18 § arbetsmiljöförordningen (1977:1166) samt beslutar följande allmänna råd.

SJÖFART

¹ Jfr följande direktiv:

- Rådets direktiv 83/477/EEG av den 19 september 1983 om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för asbest i arbetet (andra särdirektivet enligt artikel 8 i direktiv 80/1107/EEG) (EGT L 263, 24.9.1983, s. 25, Celex 31983L0477) senast ändrat i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/18/EG (EUT L 97, 15.4.2003, s. 48, Celex 32003L0018).
- Rådets direktiv 89/391/EEG av den 12 juni 1989 om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet (EGT L 183, 29.06.1989, s. 1, Celex 31989L0391).
- Rådets direktiv 89/654/EEG av den 30 november 1989 om minimikrav för säkerhet och hälsa på arbetsplatsen (första särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (EGT L 393, 30.12.1989, s. 1, Celex 31989L0654).
- Rådets direktiv 89/655/EEG av den 30 november 1989 om minimikrav för säkerhet och hälsa vid arbetstagares användning av arbetsutrustning i arbetet (andra särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (EGT L 393, 30.12.1989, s. 13, Celex 31989L0655), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/45/EG (EGT L 195, 19.7.2001, s. 46, Celex 32001L0045).
- Rådets direktiv 89/656/EEG av den 30 november 1989 om minimikrav för säkerhet och hälsa vid arbetstagares användning av personlig skyddsutrustning på arbetsplatsen (EGT nr L 393, 30.11.1989, s. 18, Celex 31989L0656).
- Rådets direktiv 89/686/EEG av den 21 december 1989 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om personlig skyddsutrustning (EGT L 399, 30.12.1989, s. 18–38, Celex 31989L0686), senast ändrat i Europaparlamentets och rådets direktiv 96/58/EG (EGT L 236, 18.9.1996, s. 44, Celex 31996L0058).
- Rådets direktiv 90/269/EEG av den 29 maj 1990 om minimikrav för hälsa och säkerhet vid manuell hantering av laster där det finns risk för att arbetstagare drabbats av skador, särskilt i ryggen (fjärde särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (EGT L 156, 21.6.1990, s. 9–13, Celex 31990L0269).
- Kommissionens direktiv 91/322/EEG av den 29 maj 1991 om fastställande av indikativa gränsvärden vid genomförande av rådets direktiv 80/1107/EEG av den 27 november 1980 om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för kemiska, fysikaliska och biologiska agenser i arbetet (EGT L 1775.7.1991, s. 24, Celex 31991L0322).
- Rådets direktiv 92/58/EEG av den 24 juni 1992 om minimikrav beträffande varselmärkning och signaler för hälsa och säkerhet i arbetet (nionde särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (EGT L 245, 26.8.1992, s. 23–42, Celex 31992L0058).
- Rådets direktiv 92/85/EEG av den 19 oktober 1992 om åtgärder för att förbättra säkerhet och hälsa på arbetsplatsen för arbetstagare som är gravida, nyligen har fött barn

1 kap. Allmänt

Tillämpning

1 § Dessa föreskrifter gäller, om inte annat särskilt anges, alla svenska fartyg där arbetstagare utför fartygsarbete för arbetsgivares räkning.

Föreskrifterna gäller inte för örlogsfartyg.

Bestämmelser om att dessa föreskrifter kan gälla även för arbetsgivare och för yrkesmässig verksamhet utan anställda framgår av 3 kap. 5 § arbetsmiljölagen (1977:1160).

2 § Bestämmelser om arbetsmiljön på örlogsfartyg finns i Sjöfartsverkets föreskrifter och allmänna råd (SJÖFS 2005:24) om arbetsmiljö på örlogsfartyg.

eller ammar (tionde särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (EGT L 348, 28.11.1992 s. 1, Celex 31992L0085).

– Rådets direktiv 93/104/EG av den 23 november 1993 om arbetstidens förläggning i vissa avseenden (EGT L 307, 13.12.1993, s. 18, Celex 31993L0104).

– Rådets direktiv 94/33/EG av den 22 juni 1994 om skydd av minderåriga i arbetslivet (EGT L 216, 20.8.1994, s. 12–20, Celex 31994L0033).

– Rådets direktiv 1996/98/EG av den 20 december 1996 om marin utrustning (EGT L 46, 17.2.1997, s. 25, Celex 31996L0098), senast ändrat genom kommissionens direktiv 2009/26/EG (EUT L 113, 6.5.2009, s 1 (Celex 32009L0026).

– Rådets direktiv 98/24/EG av den 7 april 1998 om skydd av arbetstagares hälsa och säkerhet mot risker som har samband med kemiska agenser i arbetet (fjortonde särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (EGT L 131, 5.5.1998, s. 11, Celex 31998L0024).

– Kommissionens direktiv 2000/39/EG av den 8 juni 2000 om upprättande av en första förteckning över indikativa gränsvärden vid genomförande av rådets direktiv 98/24/EG om skydd av arbetstagares hälsa och säkerhet mot risker som har samband med kemiska agenser i arbetet (EGT L 142, 16.6.2000, s. 47, Celex 32000L0039).

– Rådets direktiv 2000/54/EG av den 18 september 2000 om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för biologisk agens i arbetet (EUT L 262, 17.10.2000, s. 21 Celex 32000 L0054).

– Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/44/EG av den 25 juni 2002 om minimikrav för arbetstagares hälsa och säkerhet vid exponering för risker som har samband med fysikalisk agens (vibration) i arbetet (sextonde särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (EGT L 177, 6.7.2002, s. 13, Celex 32002L0044).

– Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/10/EG av den 6 februari om minimikrav för arbetstagares hälsa och säkerhet vid exponering för risker som har samband med fysikalisk agens (buller) i arbetet (EUT nr L 42, 15.2.2003, s. 38 Celex 32003 L 0010).

– Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/37/EG av den 29 april 2004 om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener eller mutagena ämnen i arbetet (sjätte särdirektivet enligt artikel 16.1 i rådets direktiv 89/391/EEG) (EUT L 158, 30.4.2004 s. 50, Celex 32004L0037).

– Kommissionens direktiv 2006/15/EG av den 7 februari 2006 om en andra förteckning över indikativa yrkeshygieniska gränsvärden enligt rådets direktiv 98/24/EG om ändring av direktiv 91/322/EEG och 2000/39/EG (EUT L 38, 9.2.2006, s. 36, Celex 32006L0015).

Anmälan har gjorts enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EGT L 204, 21.7.1998, s. 37, Celex 31998L0034), ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 98/48/EG (EGT L 217, 5.8.1998, s. 18, Celex 31998L0048).

3 § I dessa föreskrifter anses redaren vara arbetsgivare till den som utför fartygsarbete, även om den senare är anställd av annan än redaren.

Med redare likställs i dessa föreskrifter den som i redarens ställe utövar ett avgörande inflytande över fartygets drift.

4 § De hänvisningar som i Arbetsmiljöverkets föreskrifter görs till Arbetskyddsstyrelsen eller Arbetsmiljöverket ska vid tillämpning av dessa föreskrifter avse Transportstyrelsen.

Instruktioner och liknande, som enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter ska finnas på svenska, ska finnas på fartygets arbetspråk, om fartygets arbetspråk inte är svenska.

Definitioner

5 § I dessa föreskrifter används begrepp med följande betydelser.

<i>agens</i>	verksam eller utlösande faktor som t.ex. gynnar viss kemisk reaktion
<i>arbetstagare</i>	varje person som utför en arbetsuppgift ombord på ett fartyg, inbegripet personer under utbildning
<i>A-vägd ljudtrycksnivå, L_{pA}</i>	vägt medeltal av ljudtrycksnivån inom det hörbara frekvensområdet, mätt med vägningsfilter A enligt standarden IEC 61672-1. Anges i enheten dB. Som förkortat skrivsätt för A-vägd ljudtrycksnivå används även begreppet <i>ljudnivå</i> med enheten <i>dB(A)</i>
<i>belysningsstyrka</i>	förhållandet mellan det ljusflöde som faller på en yta och denna ytas storlek (lumen/m^2). Anges i enheten lux ($\text{lux} = \text{lm/m}^2$)
<i>buller</i>	icke önskvärt ljud. Innefattar både hörselskadligt och störande ljud
<i>C-vägd ljudtrycksnivå, L_{pC}</i>	vägt medeltal av ljudtrycksnivån inom det hörbara frekvensområdet mätt med vägningsfilter C enligt standarden IEC 61672-1. Anges i enheten dB. Som förkortat skrivsätt för C-vägd ljudtrycksnivå används även begreppet <i>ljudnivå</i> med enheten <i>dB(C)</i>
<i>daglig bullerexponeringsnivå, $L_{EX,h}$</i>	ekvivalent A-vägd ljudtrycksnivå. Omfattar allt buller inklusive impulsbuller. Anges som $L_{EX,8h}$ eller $L_{EX,24h}$ beroende på exponeringsfall
<i>ekvivalent A-vägd ljudtrycksnivå, $L_{pAeq,T}$</i>	energiekvivalent medelvärde av en A-vägd ljudtrycksnivå under en given tidsperiod T. Anges i enheten dB. (Exempel på skrivsätt: $L_{pAeq,8}=85\text{dB}$, om exponeringstiden är 8 timmar)

<i>erkänd organisation</i>	sådan organisation som avses i 1 kap. 5 § fartygs-säkerhetslagen (2003:364) och till vilken Transportstyrelsen med stöd av 9 kap. 2 § fartygssäkerhets-förordningen (2003:438) har lämnat över uppgifter
<i>farliga kemiska ämnen</i>	ett kemiskt ämne som kan medföra risk för ohälsa eller olycksfall genom <ul style="list-style-type: none"> – sina toxikologiska egenskaper, – sin temperatur, – sin radioaktivitet, – undanträngande av luftens syre eller – att det ökar risken för brand, explosion eller annan farlig kemisk reaktion
<i>fartygsarbete</i>	arbete för fartygets räkning som utförs ombord eller på annat ställe av någon som följer med fartyget
<i>gränsvärde</i>	värde som inte får överskridas
<i>IMDG-koden</i>	Den internationella överenskommelsen om transport av farligt gods – International Maritime Dangerous Goods Code
<i>impulsljud</i>	kortvarigt ljud med varaktighet mindre än 1 sekund, vars frekvensvägda toppvärde överstiger ljudtrycks-nivån i ett kort tidsintervall kring impulsljudet med mer än 15 dB
<i>impulstoppvärde, $L_{pC,peak}$</i>	maximal C-vägd momentan ljudtrycksnivå mätt med ett instrument med stigtid mindre än 50 (mikro - sekund)
<i>insatsvärde</i>	värde som innebär krav på insatser om det uppnås eller överskrids
<i>intermittent</i>	ryckvis återkommande eller ojämn
<i>ISGOTT</i>	International Safety Guide for Oil Tankers and Terminals
<i>kemiska ämnen</i>	varje grundämne och varje kemisk förening, ensamma eller i blandning, naturligt förekommande eller till-verkade, avsiktligt eller oavsiktligt förekommande
<i>ljudtrycksnivå, L_p</i>	logaritmiskt mått på ljudets styrka baserat på ljud-trycket i förhållande till referensvärdet 20 μ Pa. Anges i enheten dB (decibel). (Exempel på skrivsätt: $L_p=85$ dB)
<i>luft:</i>	
<i>avlucht</i>	frånluft som avlämnas i det fria
<i>cirkulationsluft</i>	luft som cirkulerar inne i ett rum eller frånluft som återförs till samma rum som det hämtats från

<i>frånluft</i>	luft som bortförs från rum
<i>tilluft</i>	luft som tillförs ett rum. Tilluft kan vara uteluft, återluft eller överluft
<i>uteluft</i>	luft i eller från det fria
<i>återluft</i>	frånluft som återförs till ett rum
<i>överluft</i>	luft som överförs från ett rum till ett annat
<i>luftutbyteseffektivitet</i>	mått på hur effektivt luften i ett rum byts ut
<i>maximal A-vägd ljudtrycksnivå, L_{pAFmax}</i>	maximal A-vägd ljudtrycksnivå med tidsvägningen "F" (fast) enligt standarden IEC 61672-1. Vanligen benämnd som maximal ljudnivå
<i>nivågränsvärde</i>	hygieniskt gränsvärde för exponering under en 8 timmars arbetsdag
<i>processventilation</i>	fläktstyrd frånluftsventilation som fångar in luftföroreningar nära källan
<i>reduktionstal</i>	värde för luftljudsisolering R'_w mellan två till varandra gränsande utrymmen enligt SS-EN ISO 717 (1996)
<i>riskbedömning</i>	bedömning av riskerna för att någon kan komma att drabbas av ohälsa eller olycksfall, i syfte att avgöra om åtgärder behövs. Bedömningen omfattar identifiering, uppskattning och värdering av risker
<i>omfattande ombyggnad</i>	förändring av: <ul style="list-style-type: none"> – bredd – längd – malldjup – typ – livstid (förlängning)
<i>ototoxiska ämnen</i>	kemiska ämnen som vid inandning eller hudexponering kan skada eller förändra innerörats och hörselnervens funktion eller struktur och därigenom orsaka akuta eller kroniska hörselnedsättningar och/eller balansstörningar

Undantag

6 § Transportstyrelsen kan, om det finns särskilda skäl, medge undantag från dessa föreskrifter om det inte strider mot internationella överenskommelser eller gemenskapsrättslig lagstiftning.

Om det i dessa föreskrifter finns andra bestämmelser om undantag, gäller de bestämmelserna i stället för vad som anges i första stycket.

Ömsesidighetsklausul

7 § Tekniska krav i dessa föreskrifter gäller inte för ett fartyg eller dess utrustning om fartyget eller utrustningen

- har lagligen tillverkats eller satts på marknaden i en annan medlemsstat inom EU eller i Turkiet, eller
- har lagligen tillverkats i ett EFTA-land som har undertecknat EES-avtalet.

Om fartyg eller utrustning enligt första stycket inte uppnår en säkerhetsnivå som är likvärdig med den som garanteras genom dessa föreskrifter, ska de tekniska kraven i dessa föreskrifter gälla.

Straff

8 § Om ansvar vid överträdelse av föreskrifter meddelade med stöd av arbetsmiljöverordningen (1977:1166) föreskrivs i 8 kap. 2 § arbetsmiljölagen (1977:1160).

2 kap. Arbetsmiljöverkets föreskrifter

Arbete i explosionsfarlig eller toxisk miljö

1 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller 1 § första och tredje stycket samt 2–19 §§ Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2003:3) om arbete i explosionsfarlig miljö.

När ett fartyg ligger på svenskt varv gäller 1 § första–tredje stycket samt 2–48 §§ Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter (AFS 1986:26) om vissa arbeten på fartyg.

Allmänna råd

Fartyg som tillämpar anvisningar och checklistor i ISGOTT (International Safety Guide for Oil Tankers and Terminals) uppfyller vanligen kraven i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbete i explosionsfarlig miljö med undantag för bestämmelserna om zonklassning. För kemikalietankfartyg finns även rekommendationer i Tanker Safety Guide (Chemicals) och för gastankfartyg i Tanker Safety Guide (Liquefied Gas).

2 § Dessa föreskrifter om arbete i explosionsfarlig miljö gäller inte

- när explosionsfarliga ämnen är föremål för sådan internationell transport som avses i Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2009:91) om transport till sjöss av förpackat farligt gods (IMDG-koden),

- för sådan användning och avsiktlig tillverkning av brandfarliga gaser och vätskor för vilken föreskrifter, som överför Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/92/EG av den 16 december 1999 om minimikrav för förbättring av säkerhet och hälsa för arbetstagare som kan utsättas för fara orsakad av explosiv atmosfär (femtonde särdirektivet enligt artikel 16.1 i

direktiv 89/391/EG)², har meddelats med stöd av förordningen (1988:1145) om brandfarliga och explosiva varor,

- lokaler som används för medicinsk behandling av patienter,
- användning av anordningar för förbränning av gasformiga bränslen,
- hantering av explosiva varor, och
- hantering där explosionsrisken enbart beror på närvaron av kemiskt instabila ämnen.

Arbete i slutet utrymme

Allmänna råd

Vid arbete i slutet utrymme bör Arbetarskyddsstyrelsens allmänna råd (AFS 1993:3) om arbete i slutet utrymme tillämpas. Alternativt kan riktlinjer enligt ISGOTT tillämpas.

Arbete i stark värme

3 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 1997:2) om arbete i stark värme.

Arbete vid bildskärm

4 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller vid kontorsarbetsplatser Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 1998:5) om arbete vid bildskärm.

Arbetsanpassning och rehabilitering

5 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse (AFS 1994:1) med föreskrifter om arbetsanpassning och rehabilitering.

Arbetsutrustning

6 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2006:4) om användning av arbetsutrustning.

² EGT L 023, 28.1.2000 s. 36 (Celex 32000L0092).

Asbest

7 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2006:1) om asbest med de tillägg som framgår av 9–15 §§.

För asbestarbete ombord på fartyg som ligger på svenskt varv är Arbetsmiljöverkets föreskrifter om asbest och Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter (AFS 1986:26) om vissa arbeten på fartyg direkt tillämpliga.

Undantag från förbudet

8 § Om arbete med asbest eller asbesthaltigt material måste utföras omedelbart med hänsyn till fartygets säkra framförande och sjösäkerheten i övrigt, får befälhavaren besluta att arbetet ska utföras trots att tillstånd från Transportstyrelsen saknas.

Innan befälhavaren fattar ett sådant beslut ska samråd ha skett med skyddskommittén eller, om sådan saknas, skyddsombudet.

Beslutet ska antecknas i skeppsdagboken eller, om sådan inte finns, antecknas särskilt. Av anteckningarna ska skälen till beslutet samt eventuellt avvikande meningar framgå.

Befälhavaren ska snarast underrätta Transportstyrelsen om beslutet och skälen för detta.

Skyddsutrustning

9 § På fartyg där asbest eller asbesthaltigt material finns ska det ombord finnas utrustning för sådant asbestarbete som avses i 9 §. Med utrustning avses såväl teknisk utrustning som personlig skyddsutrustning.

Inventering, kontroll och underhåll

10 § Fartyg som kan misstänkas innehålla asbest ska inventeras för klargörande om asbest eller asbesthaltigt material förekommer. Resultatet av inventeringen ska dokumenteras. Dokumentation ska finnas ombord och uppdateras när förändringar sker.

Allmänna råd

Som vägledning för hur dokumentationen bör se ut hänvisas till materialet "Asbest – arbeta på rätt sätt" av Prevent. Prevent är en ideell förening inom arbetsmiljöområdet, vilken ägs av Svenskt Näringsliv, LO och PTK.

11 § Asbestförekomst ska uppmärksammas genom varningsskyltar på väl synlig plats.

Skyltarna ska vara skrivna på svenska, och för fartyg på internationell resa även på engelska.

12 § Kontroll- och underhållsprogram för asbest och asbesthaltigt material ska finnas.

Kontroll av att kapslingen av inkapslad asbest är intakt ska göras i samband med skyddsron. Skador på kapslingen ska omedelbart repareras.

När tätheten på kapsling regelmässigt skadas av vibrationer, mekanisk påverkan eller andra liknande förhållanden, ska dessa partier med asbest saneras och ersättas med annat material.

13 § Om ett utländskt fartyg köps av svensk redare ska förekomsten av asbest och asbesthaltigt material inventeras inom tre månader från förvärvet. Om ett utländskt fartyg med känd asbestförekomst köps av svensk redare, ska skadade inkapslingar vara åtgärdade inom 14 dagar från förvärvet.

14 § Alla åtgärder omfattande asbest och asbesthaltigt material ska dokumenteras. All sådan dokumentation ska finnas samlad och tillgänglig vid tillsyn.

Avloppsanläggningar

15 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller 1–3, 6 och 8–16 §§ Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse (AFS 1984:15) med föreskrifter om avloppsanläggningar m.m.

16 § Anläggningar och utrustning för avloppsvatten, avloppsslam eller latrin ska vara så arrangerade att förorening av fartygets maskinrum och länssystem inte kan ske.

17 § Rörledning för ilandpumpning av toalettavfall ska kunna efterspolas med sjövattnet. Trycket i ledningen får vid anslutning till mottagningsanordning i land inte överstiga 0,6 MPa (megapascal).

18 § Avluftningsrör från reningsverk, system eller tank för toalettavfall ska leda till öppet däck. Öppning på lufrör ska vara belägen på största möjliga avstånd från öppningar till avluftningsrör för färskvattentankar och så att det inte medför obehag för besättning eller passagerare.

19 § Överströmning för att förhindra överfyllnad av tank för toalettavfall ska ledas till lämplig uppsamlingstank.

Belastningsergonomi

20 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 1998:1) om belastningsergonomi.

Blybatterier

21 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter (AFS 1988:4) om blybatterier för drivning av fordon.

Ensamarbete

22 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse (AFS 1982:3) om ensamarbete.

23 § På fartyg där ensamarbete kan förekomma på isolerad plats, ska en förbindelse upprättas för kommunikation mellan arbetstagaren och annan bemannad plats, lämpligtvis bryggan.

Frisörarbete

24 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse (AFS 1985:18) med föreskrifter om frisörarbete.

Första hjälpen och krisstöd

25 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 1999:7) om första hjälpen och krisstöd.

Gaser

26 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller 1–14 och 20–22 §§ Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 1997:7) om gaser.

Gasflaskor

27 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2001:4) om gasflaskor.

28 § Föreskrifterna enligt 27 § gäller inte när gasflaskor är föremål för sådan internationell transport som avses i Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2009:91) om transport till sjöss av förpackat farligt gods (IMDG-koden).

Gravida och ammande arbetstagare

29 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2007:5) om gravida och ammande arbetstagare.

Hygieniska gränsvärden och åtgärder mot luftföroreningar

30 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2005:17) om hygieniska gränsvärden och åtgärder mot luftföroreningar.

Härdplaster

31 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2005:18) om härdplaster.

Högtrycksstrutning

32 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter (AFS 1994:54) om vissa arbeten med högtrycksstråle.

Kemiska arbetsmiljörisker

33 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 2000:4) om kemiska arbetsmiljörisker.

Kränkande särbehandling i arbetslivet

34 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse (AFS 1993:17) om åtgärder mot kränkande särbehandling i arbetslivet.

Lyftanordningar och lyftredskap

35 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2006:6) om användning av lyftanordningar och lyftredskap.

36 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2006:7) om tillfälliga personlyft med kranar eller truckar.

Föreskrifterna i första stycket gäller inte vid lyft av personer i räddningsfarkost med lyftinrättning särskilt avsedd för sådant lyft.

37 § Utrustning och skyddssystem som ska uppfylla kraven i 35 § får, efter Transportstyrelsens medgivande, i stället uppfylla de likvärdiga krav som ställs av en erkänd organisation.

Hängställning och liknande utrustning

38 § Arbetskorg avsedd att användas vid arbete på fartygets utsida eller liknande plats ska dimensioneras antingen för en statisk belastning av minst 2500 N/m² eller en punktbelastning av 2500 N. Det alternativ som ger den starkaste konstruktionen ska väljas. Säkerhet mot brott ska vara minst 4.

39 § Lina av natur- eller syntetfiber ska ha en minsta diameter av 25 mm och vara dimensionerad för en säkerhetsfaktor mot brott av minst 10. Stålvajer och kätting ska ha en minsta diameter av 10 mm och vara dimensionerad för en säkerhetsfaktor mot brott av minst 5. Lina av syntetfiber ska vara UV-stabiliserad.

40 § Maskindriven ställning ska vara försedd med toppgränsbrytare och lyfthastigheten får inte överstiga 0,15 m/s.

41 § Hissbar arbetskorg ska ha avvisare eller styrrullar på den sida som vetter mot skott eller fartygssida.

42 § Hög- och sänkbar arbetskorg eller ställning ska vara tydligt och varaktigt märkt med högsta tillåtna belastning. På arbetskorg eller hängställning ska finnas en skylt med uppgift om tillverkarens namn, ställningens typbeteckning, tillverkningsår och tillverkningsnummer. Där flera sektioner ingår i hängställning, ska varje sektion ha sistnämnda skylt.

43 § Kontroll av infästnings- och upphängningsanordning för hög- och sänkbar arbetskorg eller hängställning ska minst en gång om året utföras av befälhavaren eller av denne utsedd person. Kontrollen ska dokumenteras.

44 § Vart femte år ska hög- och sänkbar plattform eller ställning provbelastas med minst 25 procents överlast. Kontrollen ska dokumenteras.

Manuell hantering

45 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 2000:1) om manuell hantering.

Mast- och stolparbete

46 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller 1–5, 12 § andra stycket, 13–15, 20–23, 25, 26 och 38 §§ Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 2000:6) om mast- och stolparbete.

Medicinska kontroller

47 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller 1–3 §§, 4 § b och c samt e, 5–11, 27–40, 57–62 och 68 §§ Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2005:6) om medicinska kontroller i arbetslivet.

Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

48 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2005:1) om mikrobiologiska arbetsmiljörisker – smitta, toxinpåverkan, överkänslighet.

Motorkedjesågar och röjsågar

49 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 2000:2) om användning av motorkedjesågar och röjsågar.

Personlig skyddsutrustning

Användning av personlig skyddsutrustning

50 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2001:3) om användning av personlig skyddsutrustning.

Utförande av personlig skyddsutrustning

51 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller vid användning av personlig skyddsutrustning att den ska uppfylla Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter (AFS 1996:7) om utförande av personlig skyddsutrustning.

Bestämmelser om utrustning för personligt bruk finns även i Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2009:52) om marin utrustning.

Psykiska och sociala aspekter på arbetsmiljön

Allmänna råd

På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter bör Arbetarskyddsstyrelsens allmänna råd (AFS 1980:14) beträffande psykiska och sociala aspekter på arbetsmiljön tillämpas.

Skydd mot blodsmitta

52 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter (AFS 1986:23) om skydd mot blodsmitta.

Skyddsåtgärder mot skada genom fall och ras

53 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse (AFS 1981:14) om skyddsåtgärder mot skada genom fall och 1–13 och 15 §§ Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse (AFS 1981:15) om skyddsåtgärder mot skada genom ras.

Smältsvetsning och termisk skärning

54 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter (AFS 1992:9) om smältsvetsning och termisk skärning.

Stegar och arbetsbockar

55 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2004:3) om stegar och arbetsbockar.

På fartyg ska stegar alltid vara stagade eller förankrade såvida det inte är uppenbart obehövt. En bärbar stege får inte vara längre än sju meter.

Syntetiska oorganiska fibrer

56 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2004:1) om syntetiska oorganiska fibrer.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

57 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2001:1) om systematiskt arbetsmiljöarbete.

Truckar

58 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2006:5) om användning av truckar.

Tryckkärl

Användning av trycksatta anordningar

59 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller 1–12 och 21–25 §§ Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2002:1) om användning av trycksatta anordningar.

Besiktning av trycksatta anordningar

60 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller 2–46 §§ Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2005:3) om besiktning av trycksatta anordningar. Undantag gäller för trycksatta anordningar som besiktigas av en erkänd organisation.

Provning med över- eller undertryck

61 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2006:8) om provning med över- eller undertryck.

Varselmärkning och varselsignalering på arbetsplatser

62 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2008:13) om skyltar och signaler för hälsa och säkerhet under arbete.

Piktogrammen enligt föreskrifterna får ersättas med piktogram utvecklade enligt internationellt vedertagen praxis för sjöfarten.

Vibrationer

63 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller 1–8 §§, 9 § första stycket samt 10–13 §§ Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2005:15) om vibrationer.

64 § När helkroppsvibrationer är orsakade eller överförda av fartygskrovet, gäller inte gränsvärdet för helkroppsvibrationer om det med hänsyn till den aktuella tekniska utvecklingen och arbetsplatsens särskilda karaktär inte är möjligt att uppfylla dessa skyldigheter. Vid riskbedömningen ska särskilt uppmärksammas den förlängning av exponeringen utöver arbetstid som arbetstagare på fartyg har och riskerna med störd vila som en följd av vibrationerna.

65 § Vid nybyggnation ska eftersträvas att fartygsvibrationerna inte överstiger de värden som enligt SS-ISO 6954, tabell 1, förväntas ge klagomål.

Våld och hot i arbetsmiljön

66 § På fartyg som omfattas av dessa föreskrifter gäller Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter (AFS 1993:2) om åtgärder mot våld och hot i arbetsmiljön.

3 kap. Belysning

Allmänt

1 § Arbetsplatsens belysning och utformning ska vara sådan att man med tillfredsställande säkerhet och utan onödiga anpassningssvårigheter kan förflytta sig mellan eller i olika lokaler eller arbetsområden med skilda belysningsförhållanden.

2 § Arbetsplatser ska så långt som möjligt utformas så att de får tillfredsställande dagsljus och utrustas med den artificiella belysning som är ändamålsenlig för det arbete som pågår, utan att arbetstagarnas säkerhet och hälsa riskeras eller det egna fartygets eller andra fartygs navigation äventyras. På platser där ombordanställda, passagerare, stuveriarbetare eller andra vistas ska det finnas tillfredsställande belysning.

Krav på dagsljus i bostadsinredningen finns i Sjöfartsverkets föreskrifter och allmänna råd (SJÖFS 1992:6) om besättningens bostäder på fartyg m.m.³

3 § Belysningen ska planeras, utföras och underhållas samt undersökas och bedömas i den omfattning som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall.

Ljuskällor och belysningsanläggningar

4 § Belysningsarmatur ska om möjligt vara fast anordnad och av betryggande utförande med hänsyn till dess placering, last som förs eller ämnen som förvaras i utrymmet eller på platsen i fråga. Belysningsarmatur ska väljas och sättas upp så att lämplig luminans och ljusfördelning fås och så att bländning undviks.

5 § På fartyg med lastutrymme för rullande gods och containrar samt med markerade körfiler och markerade gångvägar ska belysningsarmaturerna placeras så att belysningsstyrkan blir jämn över den yta som ska belysas.

³ Observera att Sjöfartsverkets kungörelse (1970:A4) om bostäder och ekonomilokaler på fartyg enligt övergångsbestämmelserna i SJÖFS 1992:6 fortfarande gäller i vissa delar för vissa fartyg.

6 § En ljuskällas återgivning av färg ska vara lämplig för arbetsuppgiften. Belysningen ska vara utformad så att varningsskyltar, nödstoppssdon och liknande är lätta att uppfatta.

7 § Belysningen ska vara utformad så att besvärande flimmer inte uppstår. Den ska anpassas till de arbetandes olika förutsättningar och de synkrav som arbetsuppgifterna ställer. Belysningen ska ha en för den enskilde lämplig fördelning och riktning. Bländning ska undvikas så långt det är möjligt.

Exponering för UV-strålning får inte innebära risk för ohälsa.

8 § Åtgärder ska vidtas för att förhindra att olycksfall inträffar på grund av att rörliga maskindelar, arbetsobjekt eller liknande föremål skenbart verkar röra sig långsamt eller stå stilla när de betraktas i periodiskt varierande belysning.

Belysningsstyrka

9 § Belysningsstyrkan vid olika platser ombord ska minst uppgå till angivna värden enligt tabell i bilaga 1.

Ljusförluster

10 § Vid beräkning av belysningsinstallationer i utrymme med kraftig nedsmutsning eller många svåråtkomliga armaturer ska en bibehållningsfaktor av lägst 0,7 användas.

4 kap. Buller

1 § Ljudnivåer i arbetslokaler och rekreationsutrymmen får inte överstiga de värden som framgår av bilaga 2. Ljudnivåerna ska dock sänkas till lägsta möjliga nivå med hänsyn tagen till den tekniska utvecklingen och möjligheterna att begränsa bullret.

Luftljudsisoleringen mellan utrymmen får inte understiga de värden som framgår av bilaga 2.

2 § Mätning av ljudnivåer ska göras i samband med inköp av fartyg från utlandet eller innan fartyget tas i bruk för första gången. Förnyad bullermätning ska göras om det finns anledning att misstänka att bullernivåerna ökat.

Allmänna råd

Exempel på omständigheter som bidrar till att ljudnivåerna har ökat kan vara att större ombyggnad har skett eller att nya maskiner installerats. Även om det gjorts förändringar som är förbättringar i

andra avseenden än bullerdämpande kan det bidra till att ljudnivåerna har ökat och mätning av ljudnivåer behöver göras.

3 § Mätning av ljudnivåer ska i tillämpliga delar ske enligt ISO 2923:1996(E). Därutöver ska en frekvensanalys göras och den C-vägda ljudnivån mätas, där den A-vägda ljudnivån överstiger 85 dB(A).

4 § Resultatet av mätningarna ska protokollföras. Protokollet ska finnas ombord och vara lätt tillgängligt för besättningen. Protokollet ska sändas till Transportstyrelsen så snart som möjligt efter utförda mätningar.

5 § Ljudnivån från larmsignaler där någon person normalt vistas (öronnivå) får inte vara högre än 115 dB(A). Larmets frekvensområde ska, om det inte utgörs av klockor, huvudsakligen ligga i frekvensområdet från 200 till 2 500 Hz.

Lägsta ljudnivån på larm i sovhytter ska vara 75 dB(A). Vid normal drift och moderata väderförhållanden ska larmet överstiga bakgrundsnivån med minst 10 dB(A) och max. 20 dB(A) i alla utrymmen.

Buller som kan utgöra påtagliga hörselskaderisker eller andra risker

Exponeringsvärden

6 § I dessa föreskrifter gäller nedanstående insats- och gränsvärden för buller avseende hörselskaderisk.

Insatsvärden

	Undre insatsvärden		Övre insatsvärden	
	0–8 tim	8–24 tim	0–8 tim	8–24 tim
Daglig bullerexponeringsnivå $L_{EX,h}$	80 dB(A)	75 dB(A)	85 dB(A)	80 dB(A)
Maximal A-vägd ljudtrycksnivå L_{pAFmax}	–	–	115 dB(A)	115 dB(A)
Impulstoppvärde L_{pCpeak}	135 dB(C)			

Vid tillämpning av insatsvärdena ska hänsyn inte tas till eventuell användning av hörselskydd.

Vid tillämpning av gränsvärdena ska, i de fall hörselskydd bärs, hänsyn tas till dämpningen genom dessa när bullerexponeringen bestäms.

Gränsvärden

	Gränsvärden 0–8 tim	Gränsvärden 8–24 tim
Daglig bullerexponeringsnivå L_{Exh}	85 dB(A)	80 dB(A)
Maximal A-vägd ljudtrycksnivå L_{pAFmax}	115 dB(A)	115 dB(A)
Impulstoppvärde L_{pCpeak}	135 dB(C)	135 dB(C)

Talmaskerande bakgrundsbuller

7 § När bakgrundsbuller försvårar eller omöjliggör talkommunikation i situationer som kan kräva säker taluppfattning för undvikande av fara eller allvarliga misstag, ska åtgärder vidtas för att åstadkomma sådan säker kommunikation.

Allmänna råd

Acceptabel bakgrundsnivå för de flesta normalhörande vid samtal med normal röststyrka och på en meters avstånd samt på gemensamt modersmål är 55–60 dB(A). Vid försvårande omständigheter kan krävas att bakgrundsnivån är högst 40–50 dB(A).

Planering av arbete

8 § Arbeten ska planeras, bedrivas och följas upp så att bullerexponeringen minskas genom att bullret elimineras vid källan eller sänks till lägsta möjliga nivå. Hänsyn ska då tas till den tekniska utvecklingen och möjligheterna att begränsa bullret.

Följande åtgärder ska uppmärksammas särskilt:

- a) alternativa arbetsmetoder som ger minskad exponering för buller,
- b) val av lämplig arbetsutrustning som ger så lågt buller som möjligt med tanke på det arbete som ska utföras, medräknat sådan arbetsutrustning som omfattas av bestämmelser som syftar till eller medför att bullerexponeringen minskar,
- c) bullerbegränsande åtgärder på maskin eller annan bullerkälla,
- d) utformning och planering av arbetsplatser,
- e) lämplig information och utbildning så att arbetstagarna får tillräckliga kunskaper om hur arbetsutrustningen ska användas på rätt sätt för att minska exponeringen för buller,
- f) tekniska åtgärder för att
 - minska luftburet buller, t.ex. med hjälp av skärmar, inbyggnader eller ljudabsorbenter i tak och på väggar, samt
 - minska strukturburet buller t.ex. genom dämpning eller isolering,
- g) lämpliga underhållsprogram för arbetsutrustning samt arbetsplatser och kringutrustning till dessa, och
- h) bullerminskning genom arbetsorganisatoriska åtgärder såsom

- begränsning av exponeringens varaktighet och intensitet, samt
- anpassning av arbetstiderna så att viloperioderna blir tillräckliga.

Riskbedömning

9 § Arbetsgivaren ska undersöka arbetsförhållandena och bedöma riskerna till följd av exponering för buller i arbetet.

Följande ska uppmärksammas särskilt:

- a) exponeringens nivå, typ och varaktighet, inklusive all exponering för impulsbuller,
- b) exponeringsvärden enligt 6 §,
- c) negativa effekter på hälsa och säkerhet för arbetstagare som kan vara särskilt känsliga för buller,
- d) negativa effekter på hälsa och säkerhet som beror på samverkan mellan buller och arbete med ototoxiska ämnen eller mellan buller och vibrationer, så långt det är genomförbart,
- e) indirekta negativa effekter på hälsa och säkerhet till följd av att buller maskerar varningssignaler eller andra ljud som behöver uppmärksammas för att minska risken för olycksfall,
- f) tillverkarnas information om buller från arbetsutrustning,
- g) om det finns alternativ utrustning som ger mindre buller,
- h) ombordanställda kan även efter arbetstid utsättas för buller.
- i) information från hörselundersökningar av dem som är sysselsatta i verksamheten och, när så är möjligt, publicerade resultat från andra hörselundersökningar, och
- j) tillgång till hörselskydd med lämpliga dämpningsegenskaper.

10 § För att klarlägga om exponeringsvärdena i 6 § uppnås eller överskrids ska bullerexponeringen bestämmas och mätningar utföras i den omfattning som behövs. Detta ska planeras och med lämpliga intervall genomföras av sakkunnig person.

Vid mätning ska följande uppmärksammas särskilt:

- a) de metoder och den utrustning som används ska anpassas till de aktuella förhållandena. Särskild hänsyn ska tas till egenskaperna hos det buller som ska mätas, exponeringens varaktighet, miljöfaktorer och mätutrustningens specifika egenskaper,
- b) metoderna och utrustningen ska göra det möjligt att bestämma de parametrar som anges i 6 §. I ett givet fall ska det gå att avgöra om de värden som fastställs i 6 § har uppnåtts eller överskridits,
- c) metoderna kan omfatta stickprovsundersökningar, som ska vara representativa för en arbetstagares personliga exponering, och
- d) vid bedömning av uppmätta värden ska hänsyn tas till mätosäkerheter enligt praxis.

11 § Arbetstagare ska genom arbetsgivarens försorg kunna få hjälp med uppskattning av sin dagliga bullerexponering, även då arbetstagaren arbetat i flera bullerzoner. Sådana uppskattningar ska grunda sig på bullermätning,

uppgifter från arbetstagaren om vistelsetider i olika bullerzoner samt vad som anges i bilaga 3 om daglig bullerexponering.

Allmänna råd

På www.av.se finns en bullerkalkylator som kan användas för uträkning av bullerexponering. Den utgår från en åtta timmars arbetsdag (L_{ex8h}) För att få den dagliga bullerexponeringsnivån för 24 timmar (L_{ex24h}) minskas erhållet värde med 4.8 dB.

12 § Riskbedömningar ska genomföras regelbundet och revideras inför förändringar i verksamheten som kan göra en bedömning inaktuell eller om resultat av hörselundersökningar visar att det är befogat. Riskbedömningar ska dokumenteras och bevaras så att uppgifterna kan användas vid en senare tidpunkt.

Åtgärder

13 § Om bullerexponeringen är lika med eller överstiger något av de övre insatsvärdena i 6 § ska orsaken utredas och åtgärder vidtas för att minska exponeringen. Vid val av åtgärder ska de åtgärder som anges i 8 § beaktas särskilt. Åtgärder som inte genomförs omedelbart ska föras in i en skriftlig handlingsplan. I planen ska anges när åtgärderna ska vara genomförda och vem som ska se till att de genomförs.

14 § De arbetsplatser där arbetstagarna kan exponeras för buller som är lika med eller överstiger något av de övre insatsvärdena i 6 § ska ha en varningsskylt med symbolen "RISK FÖR HÖRSELSKADA. ANVÄND HÖRSELSKYDD".

Där det går att genomföra ska de berörda områdena avgränsas och tillträdet till dessa begränsas.

15 § Område med högre ljudnivå än 115 dB(A) ska vara särskilt utmärkt samt avlyst för vistelse.

16 § De åtgärder som avses i 7, 8, 13 och 14 §§ ska anpassas till arbetstagare som kan vara särskilt känsliga för buller.

Hörselskydd

17 § Om de risker som uppstår vid bullerexponering inte kan förebyggas med andra medel, ska ändamålsenliga hörselskydd som passar berörda arbetstagare ställas till deras förfogande och användas av dem enligt följande:

- om bullerexponeringen är lika med eller överstiger något av de undre insatsvärdena i 6 § ska arbetstagaren få tillgång till hörselskydd,

- om bullerexponeringen är lika med eller överstiger något av de övre insatsvärdena i 6 § ska hörselskydd användas,
- arbetsgivaren ska ge berörda arbetstagare möjlighet att medverka vid val av hörselskydd. Hörselskydd ska väljas så att risken för hörselskador elimineras eller minimeras, och
- hörselskydden ska underhållas väl.

18 § Arbetsgivaren ska se till att hörselskydd används och kontrollera att de åtgärder som vidtas i enlighet med denna bestämmelse är effektiva.

Om användning av hörselskydd medför olycksrisk, ska risken minskas genom lämpliga åtgärder.

Allmänna råd

I Arbetsmiljöverkets faktabok "Personlig skyddsutrustning" redovisas två metoder för val av hörselskydd. En av dessa metoder (HML-metoden) kan användas utan särskilda förkunskaper om man känner till ljudnivån i dB(A) och dB(C) samt har specifikationerna för hörselskyddens dämpning. Metoderna för val av hörselskydd beskrivs också i Arbetsmiljöverkets handbok "Buller och bullerbekämpning" samt i den interaktiva utbildnings-CD:n "Ljud och oljud" från Prevent.

Gränsvärden

19 § Bullerexponeringen får inte överskrida något av gränsvärdena i 6 §. Om detta ändå sker ska arbetsgivaren

- vidta omedelbara åtgärder för att minska exponeringen så att den ligger under gränsvärdena,
- utreda orsakerna till att gränsvärdena överskridits, och
- vidta sådana åtgärder att gränsvärdena inte överskrids i fortsättningen.

Information och utbildning

20 § Om bullerexponeringen är lika med eller överstiger något av de undre insatsvärdena i 6 § ska arbetstagarna få information och utbildning om de risker som uppkommer i samband med bullerexponering, varvid följande faktorer ska uppmärksammas särskilt:

- a) vad riskerna i samband med bullerexponering kan innebära,
- b) de åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas enligt dessa föreskrifter i syfte att eliminera eller minimera riskerna till följd av buller,
- c) de gränsvärden och insatsvärden som fastställs i 6 §,
- d) resultaten av bedömningar och mätningar enligt 9 och 10 §§ samt beskrivning av deras innebörd och möjliga risker,
- e) korrekt användning av hörselskydd och information om skyldigheten att bära hörselskydd då de övre insatsvärdena uppnås eller överskrids,

- f) nyttan med, samt metoder för att upptäcka och rapportera tecken på hörselskador,
- g) under vilka omständigheter arbetstagare har rätt till hörselundersökningar och syftet med dessa enligt 22–25 §§, och
- h) säkra arbetsrutiner för att minimera exponeringen för buller.

Arbetstagarens medverkan

- 21 §** Arbetstagare ska få möjlighet att medverka i de frågor som omfattas av dessa föreskrifter och, i synnerhet
- i den riskbedömning och identifiering av åtgärder som ska vidtas enligt 9 §,
 - i de åtgärder som syftar till att minska bullerexponeringen som anges i 7, 8, 13–16 §§, och
 - det val av hörselskydd som anges i 17 och 18 §§.

Hörselundersökning

22 § Arbetstagare som exponeras för buller som är lika med eller överstiger något av de övre insatsvärdena i 6 §, ska av arbetsgivaren erbjudas hörselundersökning. Denna ska utföras av läkare eller annan person med lämpliga kvalifikationer och på läkares ansvar.

23 § Hörselundersökning ska också erbjudas de arbetstagare, som exponeras för buller som är lika med eller överstiger något av de undre insatsvärdena i 6 §, när den riskbedömning och bestämning av arbetstagarnas bullerexponering som ska utföras enligt 9 och 10 §§ visar att det finns risk för hörselskada.

24 § Tiden mellan hörselundersökningarna ska anpassas till rådande exponeringsförhållanden.

Syftet med hörselundersökningen är att tidigt upptäcka hörselnedsättningar på grund av buller.

25 § Hörselundersökningarna ska inte medföra några kostnader för arbetstagarna.

26 § Arbetsgivaren ska ta del av resultaten från hörselundersökningarna enligt 22–25 §§ så långt det inte hindras av sekretess eller tystnadsplikt.

27 § Om det vid en hörselundersökning enligt 22–25 §§ visar sig att en arbetstagare har drabbats av hörselskada, ska arbetsgivaren se till att en läkare eller, om läkaren anser det nödvändigt, en specialist bedömer om det är sannolikt att skadan beror på exponering för buller på arbetsplatsen. Om så bedöms vara fallet ska arbetsgivaren

- se till att arbetstagaren av en läkare eller annan person med lämpliga kvalifikationer informeras om resultatet,

- revidera befintlig riskbedömning,
- revidera de åtgärder som vidtagits för att minska riskerna enligt 7, 8, 13–18 §§ och i samband med detta anlita företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån vid behov,
- beakta möjligheten att erbjuda arbetstagaren annan sysselsättning där det inte finns risk för ytterligare skadlig exponering, och
- erbjuda alla andra arbetstagare, som exponerats på liknande sätt, regelbundna hörselundersökningar.

5 kap. Kylanläggningar

Kylanläggningar med ammoniak

1 § Särskilda bestämmelser om kylanläggningar med ammoniak finns i Sjöfartsverkets föreskrifter och allmänna råd (SJÖFS 2004:12) om kylanläggningar med ammoniak på fartyg.

Kylanläggningar som innehåller CFC, övriga CFC, haloner, HCFC och HFC

2 § Bestämmelser om användning m.m. av CFC, övriga CFC, haloner, HCFC och HFC finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2037/2000 av den 29 juni 2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet⁴, ändrad genom rådets förordning (EG) nr 1804/2003⁵ samt förordningen (2002:187) om ämnen som bryter ned ozonskiktet.

I bilaga 1 till meddelande (2004/C 187/03)⁶ angående Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2037/2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, riktat till företag inom Europeiska unionen som under 2005 importerar kontrollerade ämnen som bryter ned ozonskiktet, finns en förteckning över ämnen som omfattas av förordningen.

3 § Utlopp från säkerhetsventil eller motsvarande från kylanläggning ska ledas ut till det fria.

4 § För arbete på kylanläggning som innebär ingrepp i köldmediekretsen krävs servicetekniker med godkänt certifikat enligt förordningen (2007:846) om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen.

5 § Gastub eller kylanläggning som kan innehålla köldmedium eller rester av dylikt får inte upphettas med öppen låga.

⁴ EGT L 244, 29.9.2000, s. 1 (Celex 32000R2037).

⁵ EUT L 265, 16.10.2003, s. 1 (Celex 32003R2804).

⁶ EUT C 187, 22.7.2004, s. 11–17

6 § Misstänks eller uppstår gasläckage från kylmaskineri eller dess rör-system får rum, i vilket sådant gasläckage kan uppstå, inte beträdas utan att ansvarig arbetsledare lämnat instruktioner. Kan gasen orsaka ohälsa ska andningsskydd och annan nödvändig skyddsutrustning användas.

7 § Arbetstagare som går in i kyllastrum som kyls med hälsofarligt köldmedium ska ha tillgång till lämpliga andnings- och ögonskydd.

8 § Ytterligare regler om gaser finns i Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 1997:7) om gaser.

6 kap. Minderåriga

Allmänt

1 § Dessa bestämmelser gäller när någon som inte fyllt 18 år (minderårig) utför fartygsarbete som arbetstagare eller i yrkesmässig verksamhet eller på annat sätt genomgår utbildning på fartyg som omfattas av dessa föreskrifter.

Bestämmelser om när en minderårig får utföra fartygsarbete finns i 4 kap. 7 § fartygssäkerhetslagen (2003:364) och 45 § sjömanslagen (1973:282).

Vid utbildning gäller endast 2, 5 och 6 §§.

2 § Arbetsuppgifter för minderåriga ska väljas med stor omsorg. Särskild hänsyn ska tas till den minderåriges fysiska och psykiska förutsättningar för arbetet. Betyggande säkerhet ska ges mot olycksfall, belastningsskador, överansträngning, extrema klimatförhållanden, skador från buller och vibrationer och andra förhållanden som kan medföra skadlig inverkan på den minderåriges hälsa eller utveckling i fysiskt, psykiskt eller socialt avseende.

Den minderåriga ska ha genomgått den utbildning, tillgodogjort sig den instruktion och fått de upplysningar om det aktuella arbetet som behövs ur skydssynpunkt och med hänsyn till den minderåriges ålder och mognad.

Befälhavaren ska se till att arbetet sker under ledning och tillsyn av lämplig person samt försäkra sig om att det finns tillfredsställande rutiner för hur minderåriga ska introduceras och handledas.

3 § Om det behövs för att bedöma om arbetet innebär en särskild risk för en viss minderårig arbetstagares hälsa eller säkerhet ska bedömningen grundas på en, vid behov återkommande, hälsokontroll av den minderåriga.

4 § Skyddsombud, om sådant finns, ska underrättas om var och till vilka arbetsuppgifter den minderåriga ska anlitas.

Gäller det en yngre minderårig som inte fyllt 16 år eller ännu inte fullgjort sin skolplikt ska dessutom vårdnadshavare få information om skydds-förhållandena.

Riskfyllda arbeten

5 § En minderårig får inte anlitas till eller utföra sådana arbetsuppgifter ombord på fartyg som anges i bilaga 4. Detta gäller dock inte i följande fall.

1. Arbetsuppgifterna ingår i lärarledd undervisning på plats som är anordnad särskilt för undervisning.
2. Den minderåriga har fyllt 16 år och har fullgjort sin skolplikt samt
 - arbetsuppgiften ingår i yrkesutbildning och sker under direkt ledning av särskilt utsedd instruktör, eller
 - den minderåriga har fullgjort yrkesutbildning för den aktuella arbetsuppgiften.

Undantagen gäller endast om innehållet i utbildningen är reglerat i kursplan som godkänts av utbildningsansvarig myndighet eller av arbetsgivarorganisation gemensamt med fackförbund.

Där det anges särskilt i bilaga 4 gäller undantagen endast om läkare har bedömt att den minderåriga kan anlitas till arbetet utan risk för överanstängning eller annan skadlig inverkan på hälsa eller utveckling.

En minderårig får inte i något fall anlitas till eller utföra sådant arbete som anges i bilaga 5.

6 § Den som utses till instruktör enligt 5 § första stycket 2 ska ha god kännedom om arbetet och dess risker. Instruktören ska fortlöpande se till att eleven arbetar på ett säkert sätt och har kunskap om riskerna i arbetet samt ha tillräcklig tid avsatt för att fullgöra uppgiften som instruktör.

Arbetstider

7 § När en minderårig som fyllt 16 år och fullgjort sin skolplikt anlitas som arbetstagar till fartygsarbete gäller följande särskilda arbetstidsbestämmelser.

1. Arbetet får totalt omfatta högst åtta timmar per dag och 40 timmar i veckan.
2. Tiden mellan klockan 22.00 och 06.00 eller tiden mellan 23.00 och 07.00 ska vara fri från arbete.
3. Den minderåriga ska varje dygn ha minst 12 timmars sammanhängande ledighet från arbetet för nattvila.
4. Den minderåriga ska ha en sammanhängande ledighet från arbetet under varje period om sju dagar (veckovila). Så långt det är möjligt ska ledigheten omfatta två sammanhängande dagar och vara förlagd till veckoslut. Veckovilan får inte understiga 36 timmar.

8 § När en minderårig som inte fyllt 16 år eller inte fullgjort sin skolplikt anlitas till fartygsarbete som arbetstagar gäller följande särskilda bestämmelser.

1. Arbetet ska ordnas så att det är enkelt och ofarligt.
2. Arbetet får totalt omfatta högst två timmar per skoldag och tolv timmar i veckan. På skolfria dagar får arbetstiden inte överstiga sju timmar per dag. Arbete som utförs under sammanhängande skolfri tid som är minst

en vecka får dock omfatta upp till 35 timmar i veckan eller, för den som fyllt 15 år, 40 timmar i veckan och högst 8 timmar per dag.

3. Arbete får inte utföras mellan klockan 20.00 och 06.00.

4. Den minderårige ska varje dygn ha minst 14 timmars sammanhängande ledighet från arbetet för nattvila.

5. Den minderårige ska ha en sammanhängande ledighet från arbete under varje period om sju dagar (veckovila). Så långt det är möjligt ska ledigheten omfatta två sammanhängande dagar och vara förlagd till veckoslut. Veckovilan får inte understiga 36 timmar. Den ska förläggas till tid som är fri från schemalagd undervisning.

6. Den minderårige ska ha minst fyra veckors sammanhängande ledighet från arbete varje kalenderår. Ledigheten ska förläggas till tid som är fri från schemalagd undervisning.

7. Vårdnadshavare ska ha gett sitt tillstånd till arbetet. För arbete under skoldag före skolans början och efter skolans slut ska dessutom skolledningen ha gett tillstånd om det gäller mer än fem skoldagar under en termin.

Rast

9 § En minderårig arbetstagare ska beredas rast om minst 30 minuter, om möjligt sammanhängande, om arbetsdagen är längre än fyra och en halv timme.

7 kap. Yrkesmässig exponering

1 § Den som arbetar på fartyg får inte utsättas för hälsovådlig exponering för kemiska ämnen, produkter eller dess sönderdelningsprodukter genom inandningsluft, förtäring eller genom hudkontakt.

Det åligger arbetsgivare att ha god kännedom om de farliga kemiska ämnen som finns ombord och se till att arbetet bedrivs så att sådan skadlig exponering undviks.

Förebyggande åtgärder

Informationsplikt

2 § För att de som utför fartygsarbete ska kunna ta del av leverantörens säkerhetsdatablad/varuinformation ska leverantörens information finnas anslagen eller finnas lätt tillgänglig. Informationen ska vara systematiskt ordnad.

Det ska finnas en rutin för inköpskontroll över vilka farliga kemiska ämnen som anskaffas till fartyget.

Förteckning över de farliga kemiska ämnen som finns ombord ska vara systematiskt ordnad.

Allmänna råd

Antalet farliga kemiska ämnen bör begränsas.

Av förteckningen bör framgå handelsnamn, faroklass, mängd, förvaringsplats, datum för senaste uppdatering och namn på den som har genomfört uppdateringen.

Personlig skyddsutrustning

3 § Personlig skyddsutrustning ska användas när det föreligger risk för skadlig exponering för kemiska ämnen.

Allmänna råd

Det bör finnas möjligheter till återkommande rengöring eller byte av skyddskläder eftersom det är viktigt att överdragskläder, overaller och liknande hålls rena.

För att ha fullgod skyddseffekt bör skyddshandskar vara hela och rena invändigt och kontinuerligt bytas ut med hänsyn till handskarnas motståndskraft mot de produkter som ska hanteras.

Arbetskläder, hörselskydd, ögonskydd, andningsskydd och skyddsskor bör hållas rena.

Rengöring

5 § Alla utrymmen ska hållas rena. Oljeavlagringar och oljespill ska avlägsnas. Oljeindränkt isolering ska bytas ut.

Rengöringsmedel

6 § Rengöringsmedel ska användas under förhållanden som ger betryggande säkerhet för påverkan på hud och andningsvägar. Rengöringsmedel ska inte ha starkare tvättkraft än nödvändigt för den arbetsprocess det används till.

7 § Arbetsplats för rengöring av maskindelar och verktyg ska vara inrättad så att hudkontakt och exponering av luftvägarna för kemiska ämnen kan undvikas.

Provtryckning och rengöring med vätskor under tryck

8 § Provtryckning av bränsleventiler med kalibreringsvätskor samt rengöring av filter, maskindelar och verktyg ska organiseras så att exponering för hälsovådliga ämnen förhindras.

Allmänna råd

Vid provtryckning av bränsleventiler bör kalibreringsvätskor användas i stället för marin dieselolja, eftersom kalibreringsvätskorna är mindre irriterande för hud och andningsvägar. För att undvika hälsorisker, exempelvis där aerosoldimma bildas, bör provtryckning av bränsleventiler samt rengöring av filter m.m. ske i särskilda dragskåp eller vid punktutsug.

Om dessa moment utförs sällan och exponeringen bedöms som ringa kan andningsskydd, hel- eller halvmask, användas istället för dragskåp eller vid punktutsug. För val av andningsskydd och riktlinjer för användning med avseende på arbetsbelastning och arbetstid finns råd i Arbetsmiljöverkets faktabok "Personlig skyddsutrustning".

Olycksfall

9 § Om en arbetstagare uppmärksammar skadlig påverkan på hud eller andningsvägar som kan bero på exponering för kemiska ämnen, ska ansvarig arbetsledare omedelbart underrättas.

Arbetsgivaren ska se till att den som utsatts för sådan påverkan snarast erbjuds möjlighet att genomgå hälsoundersökning och arbetsplatsutredning ska göras som i första hand ska utföras av företagshälsovård eller annan lämplig resurs.

Allmänna råd

Hudpartier som varit i kontakt med kemiska ämnen bör omedelbart tvättas för att förebygga risk för bl.a. cancer och allergiska reaktioner. Tvättning bör ske med tvål och rikligt med vatten.

Olja som stänkt i ögonen kan sköljas bort med rikligt med vatten.

8 kap. Ventilation

1 § Detta kapitel behandlar ventilation. Ytterligare bestämmelser om ventilation finns i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2009:98) om brandskydd, branddetektering och brandsläckning på SOLAS-fartyg byggda den 1 juli 2002 eller senare.

Luftkvalitet

2 § Arbetslokaler och personalutrymmen ska vara så ordnade och ha sådana ventilationssystem för luftväxling och uppfångande av luftföroreningar som alstras i lokalerna att luftkvaliteten i vistelsezonen är tillfredsställande.

Luftväxlingen ska ordnas så att spridning av luftföroreningar begränsas. I lokaler där luftföroreningar huvudsakligen uppkommer genom person-

belastning kan koldioxidhalten användas som en indikator på om luftkvaliteten är tillfredsställande. I sådana lokaler ska en koldioxidhalt under 1000 ppm eftersträvas.

Allmänna råd

Utrymmena bör ventileras så effektivt som möjligt. Det är viktigt att tilluftsdon och frånluftsdon placeras så att inte kortslutning mellan tilluft och frånluft uppstår. Luftutbyteseffektiviteten bör vara minst 40 %. För att få tillfredsställande luftkvalitet, temperatur, hastighet, renhet och fuktighet är det ofta nödvändigt med ett ventilations-system med fläktstyrd till- och frånluft.

3 § För beräkning av luftmängder, värme- och kylkapacitet samt vid injustering av ventilationen i fartygs inredning, ska ISO 7547-1985 följas, med det undantaget att den minsta friskluftsmängden till en hytt ska vara beräknad för minst två personer.

Ventilationsljudet får inte ge ett ljudbidrag så att högsta ljudnivå under gång överskrider enligt 4 kap.

Uteluft

4 § Uteluftsintag ska vara lämpligt placerat med hänsyn till uteluftens föroreningshalt och temperatur samt avluftsöppningarnas placering.

Tilluft

5 § Tilluft till arbetslokaler och personalutrymmen ska vara så fri från luftföroreningar som är praktiskt möjligt. Tilluftens halt av luftföroreningar ska vara väsentligt lägre än de hygieniska gränsvärden som anges i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2005:17) om hygieniska gränsvärden och åtgärder mot luftföroreningar.

Luft ska tillföras på det sätt som i varje särskilt fall är lämpligt, och så att besvärande drag och buller inte uppstår. Luften ska vara förvärmd, renad eller behandlad på annat likvärdigt sätt.

Allmänna råd

Kravet att luftföroreningshalten i tilluften ska vara väsentligt lägre än de hygieniska gränsvärdena innebär att luftföroreningshalten bör ligga i nivå med detektionsgränsen för ämnena i fråga. Halterna av koldioxid (CO₂) och kolmonoxid (CO) i tilluft bör dock inte överstiga 1/10 av gällande nivågränsvärde. För övriga ämnen med fastställt hygieniskt gränsvärde bör halten i tilluften inte överstiga 1/20 av gällande nivågränsvärde.

Frånluft, återluft, cirkulationsluft och överluft

6 § Frånluft ska renas innan den som återluft förs till arbetslokal eller personalutrymme. Reningsanordning för återluft eller cirkulationsluft ska ha tillförlitlig avskiljarfunktion. Återluftstillförseln ska kunna stängas av helt.

För oljetank- och kemikalietankfartyg ska systemet lätt kunna ställas om till 100 % återluft.

Ventilationssystem med återluft får installeras endast efter skriftligt tillstånd av Transportstyrelsen. Till ansökan ska bifogas utredning som visar att ventilationssystemet är tillförlitligt och att tillfredsställande luftkvalitet uppnås.

7 § Överluft får föras endast till lokaler med lägre krav på luftkvaliteten än i den lokal varifrån luften tas.

Ventilation i maskinutrymmen

8 § Vid arbete i maskinutrymmen och angränsande utrymmen ska personalen vara skyddad mot exponering för fartygets förbränningsavgaser och ångor från oljetankarnas avluftningsanordningar. Avgasläckor ska omedelbart åtgärdas.

9 § Föroreningar från process, hantering eller dylikt får inte via återluft eller överluft föras till lokaler där sådana föroreningar normalt inte alstras.

Processventilation

10 § Kök, diskrum och andra lokaler där större mängd luftföroreningar normalt kan uppstå ska ha processventilation.

Utsugningsanordning till processventilation ska vara planerad och utförd så att luftföroreningar samt fuktig och varm luft effektivt fångas upp.

Processventilation i form av punktutsug ska finnas

1. vid spis och andra tillagningsutrustningar där matos eller stark värme alstras,
2. i anslutning till diskmaskins utmatningsöppning, (diskmaskin för storköshåll). I anslutning till sådan diskmaskin ska det i taket finnas en infångningskåpa med anslutning till processventilation,
3. vid fast svetsarbetsplats,
4. vid plats för rengöring av brännoljefilter,
5. vid plats för rengöring av maskindetaljer,
6. vid plats för provtryckning av bränsleventiler, och
7. vid plats för färgblandning och rengöring av färgsprutor.

11 § I lokal där processventilation är ett krav, ska eventuella fel i ventilationssystemets funktion visas av ett kontrollsystem. Om exponering för en luftförorening kan förorsaka livsfara eller allvarlig skada ska kontrollsystemet även bestå av larm. Larmet ska vara så utformat att det under alla förhållanden kan uppfattas.

Allmänna råd

Ventilationssystem bör alltid utformas så att luftföreningar tas om hand så nära källan som möjligt. Punktutsug av typ mottagande huv kan användas där föreningarna spontant söker sig till huven, dvs. de behöver inte fångas in. En mottagande huv behöver endast dimensioneras för att transportera bort den förorenade luftström som kommer till huven.

Vid varma processer bör huven vara väsentligt större än den uppvärmda ytan eftersom den uppåtgående luftströmmen kontinuerligt blandas med omgivande luft och vidgar sig. Mottagande huvar bör inte användas där personer behöver luta sig in mellan processen och huven för att utföra arbetsuppgifter. Om det finns störande luftströmmar i omgivningen kan läckage lätt uppstå vid huvens kanter. Omgivande lufthastigheter bör därför kontrolleras för säkerställande av att föreningar inte läcker ut.

Underhåll och funktionskontroll

12 § För ventilationssystem ska det finnas drifts- och underhållsinstruktioner. Drifts- och underhållspersonal ska ha tillräcklig kunskap om ventilationssystemet samt ha tillgång till instruktionerna.

13 § Ventilationssystem ska kontrolleras och underhållas regelbundet. Nyinstallerade ventilationssystem ska kontrolleras så att de fungerar på avsett sätt innan de tas i bruk. Kontroll och underhåll ska dokumenteras. Dokumentationen ska finnas tillgänglig vid anläggningen.

Klimat

14 § Arbetsplats inomhus ska ha ett lämpligt termiskt klimat som ska vara anpassat till arbetets art.

Luften ska kunna regleras i varje lokal där arbete utförs året runt. I arbetslokaler där det inte skäligen kan fordras uppvärmning av hela lokalen, till exempel i lasthanteringsutrymmen, ska arbetsplats för stillasittande eller annat mindre fysiskt ansträngande arbete placeras i uppvärmt utrymme.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna författning träder i kraft den 1 januari 2010.
2. Fartyg byggda mellan den 1 mars 1974 och den 1 januari 2006 får, fram till dess fartyget genomgår en omfattande ombyggnad, utnyttja de högre ljudnivåer som gränskurvorna i Sjöfartsverkets bestämmelser och rekommendationer (1973:A27) om skydd mot buller på fartyg medger.
3. Föreskrifterna i 8 kap. 3 § första stycket ska bara gälla fartyg som kölsträckts efter den 1 januari 2006.

4. Föreskrifterna i 4 kap. 1 § ska, såvitt avser fiskefartyg byggda före den 1 januari 2006, vara uppfyllda senast den 15 februari 2011.

5. Om det i en föreskrift som har beslutats av Sjöfartsverket hänvisas till Sjöfartsverkets föreskrifter och allmänna råd (SJÖFS 2005:23) om arbetsmiljö på fartyg ska denna hänvisning istället avse Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2009:119) om arbetsmiljö på fartyg.

6. Sjöfartsverkets beslut som gäller då denna författning träder i kraft gäller även efter ikraftträdandet av denna författning. Sådana beslut ska anses ha meddelats av Transportstyrelsen och gäller till dess Transportstyrelsen meddelar ett nytt beslut eller giltighetstiden för beslutet går ut.

På Transportstyrelsens vägnar

STAFFAN WIDLERT

Tove Jangland
(Sjöfartsavdelningen)

Bilaga 1. Belysningsstyrkor

- Lux = mängden infallande ljus på en yta.
- Allmänbelysning = medelvärde av den horisontella belysningsstyrkan i rummet, mätt 85 cm över golvet om inte annat anges, i jämnt fördelade mätpunkter, både under och mellan armaturerna.
- Platsbelysning = det infallande ljuset på arbetsområdet (arbetsytan).

Plats ombord	Allmänbelysning lux	Platsbelysning lux
Brygga/styrhytt, radiohytt	Rekommenderas reglerbar upp till 300	Reglerbar och avsedd för mörkeradaptation. Kompletteras med armatur för 500–750
Duschrum, toalett, simbassäng	200	
Fallrepstrappa och landgång	200	
Förbindelseled i tunnel	200	
Förråd, sop- och bagagerum	100	
Förtöjningsplats	200	
Gyrorum, instrumentrum	Rekommenderas reglerbar upp till 300	
Hytt	200–300	500–750
Kontor, maskinkontrollrum	300	500–750
Korridor, trappa, hiss	200	500 (anslagstavlor)
Kök, pentry, diskrum och liknande	500	500–750
Lastрум, tankdäck, rorodäck samt bildäck	200	
Maskinrum, alla förekommande	300	
Salong, mässrum, dagrum	150	200 (matbord) 500–750 (läsplatser)
Speglar (mätt i vertikplanet framför ansiktet)		300
Vid brädgång/räcken i anslutning till överbyggnad och övriga passager på däck	150	Vid hinder i gångväg, 100 mätt på hindret

Bilaga 2. Högsta ljudnivåer ombord på fartyg

Fartyg kölsträckta före den 1 mars 1974

För fartyg kölsträckta före den 1 mars 1974 och som därefter inte genomgått någon omfattande ombyggnad, gäller värdena i nedanstående tabell i den mån det är praktiskt möjligt.

Fartyg kölsträckta den 1 mars 1974 eller senare

Värdena i nedanstående tabell omfattar ljud från fasta installationer och drift av fartyget. Ljud med kort varaktighet får överskrida nivåerna.

ARBETSUTRYMME	Fartyg < 500 kölsträckta 1 mars 1974 eller senare dB(A)	Fartyg ≥ 500 kölsträckta 1 mars 1974 till 1 januari 2006 dB(A)	Fartyg ≥ 500 kölsträckta 1 januari 2006 eller senare dB(A)
Maskinutrymmen			
Kontrollrum och manöverrum	70	70	70
Verkstäder och förråd	75	75	75
Bemannat eller tidvis bemannat maskinrum med kontrollrum	100	100	100
Bemannat maskinrum utan kontrollrum	85	85	85
Särskilt rum för framdrivningsmaskineri, styrmaskineri, el-generator, lastmaskineri och liknande utrymmen då maskineriet är stoppat för översyn m.m.	85	85	85
Navigationsutrymmen			
Utomhus på bryggvinge och manöverpulpet	70	70	70
Inomhus i navigationshytt och styrhytt	65	65	65
Lastrum och däck			
Buller från fläktar vid lastning och lossning samt buller vid manöverplats för ramp, kran- eller vinsch	65	65	65

ARBETSUTRYMME	Fartyg < 500 kölsträckta 1 mars 1974 eller senare dB(A)	Fartyg ≥ 500 kölsträckta 1 mars 1974 till 1 januari 2006 dB(A)	Fartyg ≥ 500 kölsträckta 1 januari 2006 eller senare dB(A)
Bostadsrum, kontor och radiohytt			
Monotont buller till sjöss eller i hamn	65	55	55
Intermittent buller i hamn	65	65	65
Mässar, dagrum och liknande			
Monotont och intermittent buller till sjöss och i hamn	65	65	60
Kök, källskänk, hobbyrum, idrottsrum och liknande rum			
Monotont bakgrundsbuller till sjöss	65	65	65
Maximal ljudnivå med utrustning i drift	75	75	75
Däcksutrymmen avsedda för uppehåll under fritid	65	65	65

Undantag

Buller vid gång i is

För fartyg byggda före den 1 januari 2006 får värdena enligt ovan överskridas vid gång i is. Dock får inte ljudnivån i bostads- och uppehållsrum överstiga 85 dB(A).

Fartyg byggda den 1 januari 2006 eller senare och byggda för gång i is ska, så långt som får anses rimligt och praktiskt möjligt, genom tekniska eller organisatoriska åtgärder minimera det störande buller i hytterna som orsakas av gång i is. Dessa åtgärder ska kunna redovisas.

Bostadsutrymmen i vissa fartyg

För fartyg som bara undantagsvis är under gång vid besättningens viloperioder gäller tabellvärdena för de förhållanden som råder under de normala viloperioderna.

Fartyg mindre än 12 meter

Högsta ljudnivå i område för båtförare eller passagerare är 80 dB(A). När ljudnivån är över 70 dB(A) ska åtgärder vidtas för att säkerställa tal-kommunikation.

Luftljudsisolering mellan utrymmen

I vil- och rekreationsutrymmen ska åtgärder vidtas så att störande buller minimeras. Ljudisolerings- eller reduktionstal (R'_w) ska minst vara enligt nedanstående tabell. För fartyg kölsträckta före den 1 mars 1974 och som därefter inte genomgått någon omfattande ombyggnad, gäller nedanstående tabell endast i den mån det är praktiskt möjligt.

Utrymme	R'_w i dB
Bostadshytt – bostadshytt	35
Bostadshytt – korridor	30
Mäss/dagrum – bostadshytt	45
WC/duschrum – angränsande bostadshytt	45
Arbetslokal – bostadshytt	45

Bilaga 3. Beräkning av daglig bullerexponering

Om arbetsdagens längd avviker från 8 timmar beräknas arbetstagarens dagliga bullerexponering $L_{EX,h}$, uttryckt i dB(A), med hjälp av nedanstående formel.

$$L_{EX,h} = L_{pAeqT_e} + 10 \times \log_{10} T_e / T_0$$

varvid L_{pAeqT_e} = under tiden T_e uppmätt ekvivalent ljudnivå

T_e = arbetstagarens dagliga exponeringstid, uttryckt i timmar,
för buller med ekvivalenta ljudnivån L_{pAeqT_e}

T_0 = 8 timmar

Om $T_e = T_0 = 8$ timmar blir $L_{EX,h} = L_{pAeqT_e}$

Bilaga 4. Förteckning över vissa riskfyllda arbetsuppgifter enligt 6 kap. 5 § (minderåriga)

Arbete med djur

Hantering av djur som kan antas vara farliga.

Arbete med farliga kemiska ämnen

1. Arbete med farliga kemiska ämnen som bildats under arbete och som enligt Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2005:7) om klassificering och märkning av kemiska produkter ska hänföras till någon av nedanstående faroklasser:

Mycket giftig

Giftig

Allergiframkallande

Cancerframkallande

Mutagen

Reproduktionstoxisk

Frätande med riskfrasen Starkt frätande, R 35 eller

Hälsoskadlig med riskfraserna

– Möjlig risk för bestående hälsoskador, R 40, eller

– Risk för allvarliga hälsoskador vid långvarig exponering, R 48

2. Arbete med explosiv vara enligt förordningen (1988:1145) om brandfarliga och explosiva varor.

3. Arbete med tillverkning, fyllning, förvaring eller användning av gas.

4. Tillverkning eller bearbetning av metallegering eller annat ämne med särskild antändningsrisk, såsom metallegering med hög magnesiumhalt eller därmed jämförbara, lättantändliga ämnen.

5. Skärning och svetsning med gas, elektricitet eller laser.

6. Arbete med asbesthaltigt material.

7. Arbete med kvarts eller kvartshaltigt material under sådana förhållanden att arbetstagare ska genomgå medicinsk kontroll.

8. Arbete med bly eller blyhaltigt material under sådana förhållanden att arbetstagare ska genomgå medicinsk kontroll.

9. Arbete i miljö som medför sådan exponering för farligt ämne att andningsskydd behöver användas.

10. Arbete i slutet utrymme där det kan förekomma gas eller ånga i hälsofarlig halt, farlig halt av metan eller annan brandfarlig gas eller ånga eller farligt låg halt av syre.

11. Arbete med avloppsvatten, avloppsslam eller latrin inom avlopps- eller latrinanläggning.

12. Arbete som innebär skadlig exponering för aromatiska polycykliska kolväten i sot, tjära, beck, rök eller damm.

Undantag från arbete med farliga kemiska ämnen

Förbudet enligt 1 gäller inte enstaka påfyllning av bensenhaltig bensin i fordon eller motorredskap som den minderårige använder i arbetet. Förbudet gäller däremot i övriga arbeten med sådan bensin.

Förbudet enligt 3 gäller inte arbete med slutna gasbehållare som rymmer mindre än 30 liter. Det gäller inte heller användning av luft, gasol eller stadsgas.

Förbudet enligt 5 gäller inte punkt-, press- eller sömsvetsning i maskin om arbetet är ordnat så att klämrisk och exposition för svetsrök är förebyggd.

Läkarintyg

Läkarintyg krävs för undantag från förbudet under 8 ovan (se 6 kap. 5 §).

Arbete med maskinellt drivna tekniska anordningar, verktyg m.m.

Förbudet gäller även anordningar med annan benämning men med motsvarande funktioner och risker.

1. Trä och metallbearbetningsmaskiner:
Band-, stick- och cirkelsåg. Fräs-, kutter-, hyvel- och pelarborrmaskin samt svarvar.
2. Mekanisk, hydraulisk och pneumatisk press och avfallspress.
3. Maskin med öppen vals eller skruv.
4. Maskiner för livsmedelshandling:
Blandnings-, malnings-, kross- och hackmaskin. Band- och cirkelsåg för kött, skivmaskin och förpackningsmaskin.
5. Motorkedjesåg, röjsåg, och kapslipmaskin.

6. Vibrerande handhållna verktyg:
Slagborrmaskin, mejselhammare, slipmaskin och slående mutterdragare, rosthacka, spikpistol och bultpistol
7. Aggregat för rengöring, målning, rostskyddsbehandling och dylikt.
8. Fristråleblästring.
9. Tillsyn och reparation av elektrisk starkströmsanläggning. Arbete på eller i farlig närhet av spänningsförande del av sådan anläggning.
10. Tillsyn och reparation av tryckbärande anordningar som t.ex. tryckkärl, vakuumkärl, ventiler, rörledning och öppen cistern som ska underkastas besiktning.
11. Smörjning, rengöring, reparation och därmed jämförlig tillsyn av igångvarande motorer, maskin, transmission och annan maskinell anordning om anordningens rörliga delar är åtkomliga.
Reparation och därmed jämförlig tillsyn av maskinell anordning som är fast ansluten till elnätet eller annan fast energikälla.

*Undantag från arbete
med maskinellt drivna tekniska anordningar, verktyg m.m.*

Förbudet enligt 6 gäller inte tillfälligt arbete med slagborr- eller slipmaskin som uppfyller gränsvärdena avseende vibrationer

Arbete med motordrivna fordon

Arbete som förare av truck, traktorer, motorredskap, fordon.

Arbete på hög höjd

Arbete där det finns nedstörtningsrisk och där höjden över mark eller motsvarande plan är mer än 3,5 meter. Förbudet gäller även om nedstörtningsrisken är förebyggd med livlina, liggstege eller liknande.

Förtöjningsarbete

Arbete med förtöjning av fartyg längre än 12 meter eller fartyg med maskinellt driven förtöjningsanordning.

Bilaga 5. Förteckning över förbjudna arbetsuppgifter för minderåriga enligt 6 kap. 5 §

1. Arbete som utförs under vatten eller under förhöjt tryck i trycktank, kassun eller liknande (dykeriarbete).
2. Arbete som, när det gäller vuxna, får utföras endast efter särskilt tillstånd.
3. Rivningsarbete som, när det gäller vuxna, får utföras endast efter särskilt tillstånd.